

ster udtalte i det andet Ting, at Aktionærerne ikke havde faaet højere Udbytte noget Aar end 8 pCt., og det synes Ministeren ikke var særlig højt. Det finder jeg heller ikke, som Forholdene nu ligger og har ligget i de senere Aar for Aktieselskaber. Men for at skønne over, om Staten faar en passende Del af Overskuddet, er det ikke tilstrækkeligt at se paa, hvor meget Aktionærerne har faaet udbetalt i de enkelte Aar. Man maa ogsaa se paa, hvor meget der er lagt hen til Aktionærerne til senere Fordeling, og det har i de senere Aar været betydelige Beløb, Millionbeløb. Før de sidste 3 Aar var det Overskud, som Nationalbanken havde, i flere Aar omkring ved 3 Mill. Kr., en enkelt Gang lidt over. Men i 1916—17 var det 9 221 000 Kr., i 1917—18 9 130 000 Kr. og endelig i 1918—19, det Regnskabsaar, der er afsluttet for faa Dage siden, 12 177 000 Kr. Det er meget store Overskud, der er indvundne i alle disse Aar, og foruden de 8 pCt., der aarlig i disse Aar er fordelte til Aktionærerne, er der derfor ogsaa, som jeg allerede har bemærket, henlagt store Millionbeløb til forskellige Fonds, Henlæggelser, som siden vil komme Aktionærerne til gode paa den ene eller den anden Maade, og som jo paa en Maade straks kommer dem til gode, idet de betinger en højere Kursnotering for Aktierne og derfor er et Formuetillæg til Aktionærerne. Da jeg gaar ud fra, at det høje Ting kan vedtage Lovforslaget, som det foreligger, skal jeg ikke spille dets Tid med en udførlig Redegørelse for disse Forhold, men kun nævne, at af de 12 177 000 Kr.s Overskud i Aar skal Staten efter Bladenes Meddelelser — og jeg maa gaa ud fra, at de er sendte fra Nationalbanken, og at de altsaa er rigtige — kun have 3 059 000 Kr. Aktionærerne faar altsaa paa den ene eller den anden Maade over 9 Mill. Kr. i Overskud i Aar. Det er rigelig 33 pCt. af Aktiekapitalen, Jeg tror, at dette Forhold mellem Udbyttet til Staten og Udbyttet til Aktionærerne ikke er rimeligt eller billigt for Statens Vedkommende.

Det er jo Seddelprivilegiet, der giver Banken dens væsentligste Indtægt. Jo større den Seddelmængde er, som er i Omløb ud over Metaldækningen, desto fordelagtigere er Seddelprivilegiet for Banken. Jeg tror derfor ogsaa, at Afgiften til Staten burde have staaet i Forhold til den Seddelmængde, der udstedes ud over Metaldækningen. Det var ogsaa min Mening i 1907, hvad jeg den Gang udtalte. Jeg

beklager, at det ikke vandt Tilslutning, men jeg har den samme Mening endnu, og jeg tror, at den bliver yderligere bekræftet, naar man ser paa, hvordan Udbyttet i de senere Aar har staaet i Forhold til Seddelbeløbet. I de sidste 4 Aar fra 31. Juli 1915 til samme Dato 1919 er Seddelgælden vokset fra ca. 225 til ca. 428 Mill. Kr., altsaa med over 200 Mill. Kr. Det er jo næsten en Stigning til det dobbelte, og det er i disse Aar, Bankens Overskud er steget saa fænomenalt, som jeg nu har oplyst. Jeg tror, som sagt, at Afgiften til Staten burde have været sat i Forhold til Størrelsen af den cirkulerende Seddelmængde ud over Metaldækningen. Men da Lovens Varighed nu er begrænset til 1925, hvad jeg ogsaa af den Grund ikke skal indvende noget imod, at Nationalbanken, som bekendt, har paataget sig Krigsrisikoer i Samfundets Interesse, som jeg synes det er billigt at regne den til gode nu ved Ordningen af denne Sag — og da jeg forstaar Lovforslaget saaledes, at Staten skal have 3 Mill. Kr. nye Nationalbankaktier til Pari — jeg ser nok, at, som det er udtrykt i Lovforslaget, er der ikke noget slaaet fast om Tidspunktet for Overtagelsen af disse Aktier, men jeg gaar dog ud fra, at Ministeren og Lovgivningsmagten ikke vedtager en Lov med den paagældende Bestemmelse, uden at de gaar ud fra som sikkert, at Staten i Løbet af ikke meget lang Tid vil faa disse Aktier til Pari, hvad jo vil blive en ret betydelig Favør for Statskassen — saa kan jeg, som Sagen saaledes foreligger, paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig Fremme i uforandret Skikkelse.

Schovelin: Jeg skal ikke nægte, at da jeg i sin Tid saa Lovforslaget, som det blev forelagt af den højtærede Handelsminister, forbavsedes jeg. Jeg forbavsedes over, at man virkelig fra Nationalbankens Side havde kunnet vente, og at den højtærede Handelsminister havde fundet det rimeligt, at de vidtgaende Indrømmelser, som Lovgivningsmagten havde ydet Banken under Hensyn til Krigssituationen, nu uden videre blev den tildelt for en lang Aarrække. Det var jo den udtrykkeligt udtalte Forudsætning, den Gang vi skred til denne liberale Udvidelse af Seddeludstedelsesretten, at det var noget usædvanligt, noget, der blot kunde tillades under disse særdeles vanskelige Forhold, som Krigen skabte, men at hele Problemet om den rette Maade at begrænse Seddeludstedelsen paa atter maatte tages op til